

Ο θυμός η οργή και η θεραπεία τους (Μεγάλου Βασιλείου)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Θεραπεία τους

(Ομιλία Βασιλείου του Μεγάλου

«Κατά οργιζομένων», σε νεοελληνική απόδοση)

Επιμέλεια: Σοφία Ντρέκου

Κείμενα και ερμηνευτική απόδοση Αδελφότης Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου Καρέα.

Εκδόσεις «ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ», ΣΕΙΡΑ «ΣΕΛΑΣΦΟΡΑ» 2004, σελ. 46

Προλογικά

Κατά κοινή όμολογία, τίς τελευταίες δεκαετίες ή επίθετικότητα, ή βία, ή βάνουση συμπεριφορά, ή καταστροφικότητα, είναι φαινόμενα πού πλεονάζουν στην κοινωνία μας, καί πού άπασχολοῦν καί τούς πνευματικούς ήγέτες καί ποιμένες μας, αλλά καί γενικότερα τόν έπιστημονικό κόσμο.

Οι Πατέρες τής Έκκλησίας μας, μέ τή βαθιά πείρα τους καί τή γνώση τής ανθρώπινης ψυχής, θεωροῦν ότι ή βία, ή καταστροφικότητα, ή άχαλίνωτη συμπεριφορά, συχνά, είναι άπότοκα τής ύπερηφάνειας καί κατ' επέκταση τοῦ θυμοῦ καί τής όργής: «Θυμοῦ εἰσι πάθη· όργή, πικρία, κραυγή, όξυχολία, θράσος, τύφος, άλαζονεία, καί εἴ τι έτερον», μάς λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Σιναΐτης[1]. Δηλαδή: Ἡ όργή, ή πικρία, οἱ φωνές, τό εὔεξαπτον, τό θράσος, ο τύφος, ή άλαζονεία, καί πολλά άλλα, είναι πάθη πού προέρχονται από τό θυμό».

Στήν Κλίμακα, ο άγιος Ἰωάννης ο Σιναΐτης χαρακτηρίζει τόν θυμώδη άνθρωπο καί τόν ονομάζει «έπιληπτικόν έκούσιον»[2]. Καί ο μέγας Βασίλειος στό κείμενο πού ακολουθεῖ θεωρεῖ τό θυμό «ώς στιγμιαία τρέλλα». Όταν ο άνθρωπος κυριευθεῖ από τό θυμό καί τήν όργή, έκτρέπεται στό «παρά φύσιν», σέ ύπαρξη κτηνώδη, θηριώδη, δαιμονική, μάς άναπτύσσει ο Άγιος μέ πολλή σαφήνεια καί ενάργεια.

Πράγματι, τό δηλητήριο τής όργής είναι θανατηφόρο, διότι έπιτρέπει στόν πονηρό δαίμονα νά κατοικήσει στην καρδιά μας, ο όποῖος μας σκοτίζει τούς όφθαλμούς τής ψυχής τόσο, ώστε νά μή μπορούμε νά διακρίνουμε τό καλό από τό κακό. «Ἡ όργή καταστρέφει άκόμη καί τούς φρόνιμους», μάς λένε οἱ Παροιμίες[3]. Όποιος λοιπόν θέλει νά άγωνισθεῖ καί νά φθάσει στην τελειότητα, πρέπει νά κρατήσει τόν έαυτό του μακριά από τήν όργή καί τό θυμό, καθώς καί ο άπόστολος Παῦλος μας παραγγέλλει: «Κάθε έχθρα καί όργή καί θυμός καί κραυγή καί βλασφημία, άς είναι μακριά από σας, μαζί μέ κάθε κακία» [4]. Διότι «όποιος μισεῖ τόν άδελφό του, είναι άνθρωποκτόνος» [5].

Γιατί, στ' αλήθεια, πώς θά φθάσει κάποιος στην τελείωση, πώς θά μπορέσει νά προσευχηθεῖ, όταν καλλιεργεῖ μέσα στην καρδιά του τό μίσος, τή μνησικακία, πού

κι αυτά τὰ γεννάει στήν ψυχή ὁ θυμός καί ἡ ὀργή;

Ὁ ἄββᾶς Κασσιανός ὁ Ρωμαῖος μας δηλώνει ξεκάθαρα καί μᾶς λέει πῶς ὁποῖος θέλει νά φθάσει στήν τελείωση καί ἐπιθυμεῖ νά ἀγωνίζεται τόν πνευματικό ἀγῶνα «ἀπό παντός ἐλαττώματος ὀργῆς τέ καί θυμοί) ἀλλότριος ἔσται». Γιατί, ἂν ὁ νοῦς ἀμαυρωθεῖ μέ τό σκότος τῆς μνησικακίας, θά χάσει τό φῶς τῆς γνῶσεως καί θά στερηθεῖ «καί τῆς ἐνοικήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος»[6].

Τότε μόνο ἔχουμε τό δικαίωμα, μᾶς λέει ὁ Μέγας Βασίλειος, νά χρησιμοποιήσουμε τό θυμό, ὅταν τόν στρέφουμε ἐναντίον τῶν παθῶν μας καί τῶν φιλήδονων λογισμῶν μας. Γι' αὐτό λέει καί ὁ προφήτης Δαβίδ «νά ὀργίζεσθε καί νά μήν ἀμαρτάνετε». Δηλαδή, νά ὀργίζεσθε ἐναντίον τῶν παθῶν σας καί τῶν πονηρῶν λογισμῶν σας, ἀλλά νά μήν ἐκτελεῖτε αὐτά πού σας ὑπαγορεύουν.

Καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος μας παροτρύνει καί μας συμβουλεύει, σχετικά μέ τήν ὀργή, κάτι πολύ χρήσιμο καί πρακτικό γιά τήν καθημερινή μας ζωή. «Ὁ ἥλιος», λέει, «νά μή βασιλεύει, ἀφήνοντάς σας θυμωμένους, οὔτε νά δίνετε τόπο στόν διάβολο»[7]. Τί θά μπορούσε νά πεῖ κανείς γιά ὅλα αὐτά, ὅταν πολλές φορές ἡ ὀργή δέν κυριεύει τήν ψυχή μας μόνο μέχρι τή δύση τόν ἥλιου, ἀλλά παραμένει μέσα μας ζωντανή γιά πολλές ἡμέρες καί μάλιστα μερικές φορές καί γιά χρόνια;

Τό πάθος ὅμως αὐτό τῆς ὀργῆς καί τοῦ θυμοῦ, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, «κραταιώνεται καί γίνεται ἀκατάλυτο», γιατί ἔχει βάση τήν ὑπερηφάνεια, ὑποστηρίζει ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Ἀσκητής.

Καί ὁ Κύριος μας, Ἰησοῦς Χριστός, δέν θέλει νά τρέφουμε μίσος ἢ λύπη ἢ ὀργή ἢ μνησικακία γιά ὅποιονδήποτε ἄνθρωπο, ἀλλά θέλει νά τρέφουμε ἀγάπη, νά τόν θεωροῦμε ὡς εἰκόνα δική Του, «ὡς Χριστόν ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ», διότι αὐτό μας ὁδηγεῖ στό «κατά φύσιν» καί μας κάνει θεούς «κατά Χάριν».

Ὁ Μέγας Βασίλειος στήν ὁμιλία τόν «Κατά ὀργιζομένων», πού ἀκολουθεῖ σέ νεοελληνική μετάφραση, μέ τόν τίτλο «Ὁ θυμός, ἡ ὀργή καί ἡ θεραπεία τους», καταγράφει μέ ἀπαράμιλλη ρητορική δεινότητα τήν κατάσταση τοῦ ἀνθρώπου πού ἔχει κυριευθεῖ ἀπό τό θυμό καί τήν ὀργή. Εἶναι ἕνα ψυχογράφημα. Ἀλλά ὁ Ἅγιος δέν παραμένει μόνο στήν περιγραφή καί στήν ἀνάλυση τοῦ πάθους. Μᾶς ἀναφέρει καί τούς τρόπους τῆς ἀντιμετωπίσεως καί τῆς θεραπείας τοῦ θυμοῦ καί τῆς ὀργῆς, μέ πλῆθος χωρίων καί γεγονότων ἀπό τήν Ἁγία Γραφή.

Ὁ λόγος του εἶναι ζωντανός, ἀριστοτεχνικός, καί μέ τήν ἐπιδεξιότητα πού τόν διακρίνει, μᾶς ὁδηγεῖ στή συνειδητοποίηση τοῦ μεγέθους τοῦ πάθους τῆς ὀργῆς, στή γνήσια μετάνοια, στήν ἀοργησία καί ἐν τέλει στήν ἀπάθεια, μέ βάση πρῶτα – πρῶτα τή λογική, καί ἔπειτα τήν ταπεινόφρονη συμπεριφορά, κατά μίμηση τόν

Κυρίον μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποῖος «λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐχ ἠπείλει» (Α' Πέτρ. 2, 23).

Η ΕΚΔΟΤΡΙΑ ΜΟΝΗ

1. «Γρηγορίου τοῦ Σινάιτου). Κεφάλαια δι' ἀκροστιχίδος πάνυ ὠφέλιμα», Ρ.Γ. 150.126 Α. οθ'.
2. Κλίμαξ Η', 150. ιγ. Ἐκδ. Ἱεράς Μονῆς Παρακλήτου, Ὠρωπός Ἀττικῆς.
3. Παροιμ. 15, 1
4. Ἐφεσ. 4. 31
5. Α' Ἰωάν. 3. 15
6. Κασσιανοῦ Ρωμαίου: Πρὸς Κάστορα ἐπίσκοπον, Φιλοκαλία Α'. σέλ. 70-73. Ἐκδ. «Ἀστήρ».
7. Ἐφεσ. 26-27

Πηγή: sophia-siglitiki.blogspot.gr